

Kázeň z evanjelických Služieb Božích v Bratislave (Lamač), 2. 3. 2025, 10.00 h,
Predpôstna nedeľa, ES 209, 248, 625, evanjelium: L 18, 31 - 34;
téma: **Meradlo veľkosti**

Marek 10, 35 - 45: „³⁵ Vtedy prišli k Nemu Jakub a Ján, synovia Zebedeovi, a povedali Mu: Majstre, chceme, aby si nám urobil, o čo Ťa prosíme. ³⁶ A On im povedal: Čo chcete, aby som vám urobil? ³⁷ Odpovedali Mu: Daj nám, aby sme Ti sedeli jeden na pravici, druhý na ľavici v Tvojej sláve. ³⁸ Ale Ježiš im riekol: Neviete, čo prosíte. Či môžete piť kalich, ktorý ja pijem, alebo byť pokrstení krstom, ktorým som ja pokrstený? ³⁹ A oni Mu povedali: Môžeme. Nato riekol im Ježiš: Kalich, ktorý ja pijem, budete piť, a krstom, ktorým som ja krstený, budete pokrstení; ⁴⁰ ale dať vám, aby ste mi sedeli na pravici alebo ľavici, nie je mojou vecou, to (sa dostane) tým, ktorým je pripravené. ⁴¹ Keď to počuli desiati, začali sa mrzieť na Jakuba a Jána. ⁴² Ale Ježiš ich povolal k sebe a povedal im: Viete, že tí, čo sú pokladaní za vladárov národov, panujú nad nimi, ich mocnári vykonávajú svoju moc nad nimi. ⁴³ Medzi vami to však tak nebude; ale kto by sa medzi vami chcel stať veľkým, bude vaším služobníkom. ⁴⁴ A kto by chcel byť medzi vami prvý, bude sluhom všetkých. ⁴⁵ Lebo ani Syn človeka neprišiel, aby Jemu slúžili, ale aby On slúžil a dal život ako výkupné za mnohých.“

1. Korintským 13, 11: „Keď som bol dieťa, hovoril som ako dieťa, zmýšľal som ako dieťa, usudzoval som ako dieťa; ale keď som sa stal mužom, zanechal som detské spôsoby.“

Milí bratia a milé sestry!

Keď prídeme na návštevu do rodiny, kde je malé dieťa, tak popri otázkach: Ako sa voláš? a Koľko máš rôčkov?, sa spravidla objaví aj otázka: **Aký narastieš?** Väčšina detí zdvihne ruku do pre ne maximálnej možnej výšky a ukáže: Tááký (veľký budem).

No **nielen deti túžia vyrásť. Veľkí chcú byť azda všetci ľudia.** Dospelí vedia, že k svojej postave nemôžu pridať ani „lakeť“. Preto sa niektorí usilujú **zväčšiť svoj formát titulom:** Doktor, magister, inžinier - ako to krásne znie!... Známe sú prípady ľudí vo vysokých funkciách, ktorí si titul dokonca kúpili - zadovážili si ho podvodom. Chceli byť väčší, než sú. Keď už naporúdzi nie je titul, **ľudia sa snažia zväčšiť funkciou, majetkom, slávou, výkonom** - pracovným, športovým či umeleckým.

Keď sa pýtam žiakov, čím chcú byť, mnohí odvetia: Influencerom - tým, kto má na sociálnych sieťach veľkú sledovanosť a ovplyvňuje svojich priaznivcov. Prípadne chcú byť speváčkami, futbalistami... - **Byť niekým veľkým**, čo sa týka slávy a popularity.

O túžbe po veľkosti počujeme aj z evanjelia. Bratia Jakub a Ján Zebedeovci prichádzajú za Ježišom s neobvyklou požiadavkou: **sedieť Pánovi po pravici a po ľavici v Jeho sláve.** Vskutku **nejde iba o zasadací poriadok.** Ved'

byť pravou rukou znamená mať právomoci. **Sediť po pravici je prvé a po ľavici druhé najčestnejšie miesto po strane toho, kto ja na najvýznamnejšom poste.** Medzi učeníkmi sa teda rozhorel boj o moc, prinajmenšom o vplyv. Nuž, je to priam disharmónia s tým, čo Ježiš tesne predtým hovoril. Pred našou staťou z evanjelia, Pán Ježiš totiž tretí raz predpovedá svoje utrpenie (Marek 10, 32 - 34), no „chlapci“ Zebedeovci si už „rozdeľujú trafiky“.

Ako mohli Jakub a Ján vôbec prísť na taký nápad? Zrejme to súviselo s ich **príbuzenským vzťahom s Ježišom**. Mária - Ježišova matka a Salome - matka bratov Zebedeovcov, boli totiž sestry. **Jakub a Ján boli** teda **bratrancami Pána Ježiša**. Spolu s Petrom **patrili k naj dôvernejšiemu kruhu Majstrových učeníkov**. Ich predstava o Ježišovi však bola **pomýlená**. Videli v ňom politického Mesiáša. Očakávali, že Ježiš nastolí svoju vládu. V nej sa už videli Jeho ministrami.

Jakub a Ján sa zrejme túto záležitosť snažili vybaviť s Ježišom súkromne. Zdá sa, že išlo o utajený rozhovor tkp. bez „brífingu“ - bez „tlačovej konferencie“. Pán Ježiš im však odpovedá nahlas. Ostatní učeníci sú namrzení. No poburuje ich skôr to, že sa nechali Jakubom a Jánom predbehnúť. Ďalšie miesta bezprostredne po Ježišovej pravici a ľavici už nie sú.

Učeníkom, a dnes aj nám, Pán Ježiš ukazuje dve veci, v ktorých opakovane robíme chyby a z ktorých sa máme poučiť:

1) U Ježiša neplatí prednosť pokrvného

príbuzenstva, ani akékoľvek iné uprednostňovanie osôb či skupín.

Tak konáme my ľudia. Platí to aj opačne. Stáva sa, že ľudia, ktorí **si potykajú** s niekým vo vyššom postavení, očakávajú z takéhoto vzťahu **výhody**. Alebo aspoň **prižmúrenie oka** nad ich nedostatkami. **Ved' šéf je kamarát...** Pritom **má platiť presný opak**: Ak sa s niekým priatelím, tak si ho vážim, budem vo vzťahu k nemu ešte čestnejší a poctivejší ako k ľuďom, s ktorými si až taký blízky nie som. Božie slovo hovorí: Komu je mnoho dané, od toho sa bude mnoho požadovať.

U Ježiša niet protekcie, rodinkárstva, uprednostňovanie osôb. Pán neuprednostňuje ani tých, ktorí sú odhodlaní pre Neho mnoho obetovať. Jakub a Ján nie sú tí, ktorí by si s Ježišom „tykali“ čakali, že za to Ježiš nad nimi prižmúri oko. Sú ochotní prijať aj utrpenie. Z dejín cirkvi je známe, že Jakub podstúpil mučenícku smrť. Práve utrpenie znamenajú slová o pití z rovnakého kalicha a o pokrstení tým istým krstom, ktorým bol pokrstený Ježiš. **Ani naša ochota k obeti, dokonca ani mučenie nám nevzbudí nárok na odmenu, na akési vyššie miesta.**

Kráľovstvo Božie totiž **neznamená splnenie našich ľudských predstáv, ale prijatie toho, čo Pán Boh pripravil.** To dal Pán Ježiš celkom jasne najavo svojim dvom bratrancom, dvom z trojice svojich naj dôvernejších učeníkov - a to vraví aj nám.

2) Druhý Ježišov odkaz: Veľkosť v Božom

kráľovstve sa nemeria mocou, vznešeným postavením, ale službou.

Vopred si zaistovať popredné miesta, snaha byť väčší ako som, nezmizla ani zo súčasnej cirkvi. Pre Pána Ježiša byť kráľom neznamená slávu, ale utrpenie. **V Kristovej cirkvi platí zákon služby. Všetko veľké žije z obete.** Keď pokorne a verne slúžime - víťazíme, ak túžime vládnuť - prehrávame. Ježiš vraví, že každý, kto sa opiera o množstvo, o silu početnej prevahy, koná podľa spôsobu tohto sveta. Podľa spôsobu, ktorý je Pánovi ďaleký. Kto sa zháňa po predných miestach, ten sa podľa Pánovej mienky mýli. **Sila kresťanov nie je v ich množstve, v ich zviditeľňovaní sa, v draní sa do popredia, ale v láske.** Láska - preložené do bežného jazyka - spočíva v službe, v užitočnosti svetu, blížnym. Premýšľajme, modlime sa a v pokore **hľadajme miesto, na ktorom budeme môcť ako jednotlivci, ale aj ako spoločenstvo čím lepšie slúžiť, byť čím väčšími prospešnejšími**

ľuďom okolo nás. Tak nás to učil Pán **Ježiš** svojimi slovami, činmi, celým svojím životom. On **ovládol svet „zdola“**, keď sa skláňal k malomocným, prijal aj tých, s počínaním ktorých nesúhlasil: verejných podvodníkov ako Zachea, mal odpustenie aj pre ženu zlej povesti. **Kristovou pozemskou korunou bol veniec z trnia, Jeho žezlom trstina, ktorou Ho bili po tvári. Vyvýšením pre Neho** nebolo posadenie na panovnícky trón, ale **pribitie na kríž. Dal svoj život ako výkupné za mnohých.** V onej dobe výkupné bola suma za zadĺženého človeka, ktorý mal byť predaný do otroctva, za zajatca alebo rukojemníka. Ježiš zaplatil svojím čistým životom, aby sme my boli slobodnými. O tom všetkom svedčí pôstne obdobie, do ktorého v stredu vstúpime.

A predsa, **Ježišovo meno nezostalo zabudnuté.** Je to práve Ježiš, ku ktorému sa vzkriesením nebeský Otec priznal, ktorého povýšil. Ježiš sa stal Tým najväčším. On nás učí, ako žiť milo Bohu. **O snahe vyrásť, vyvýšiť seba, aj v súčasnej cirkvi platí: „Keď som bol dieťa, hovoril som ako dieťa, zmýšľal som ako dieťa, usudzoval som ako dieťa; ale keď som sa stal mužom, zanechal som detské spôsoby.“** Ani v súčasnej cirkvi nemôže platiť iné, ako posolstvo Pána Ježiša, že ak slúžime, keď

žijeme na Božiu slávu - víťazíme, ak však túžime po vláde, po vyvýšení seba - prehrávame.

Nech nám k službe - obetavej a z čistých motívov - vedie srdcia sám Pán. Tak zažijeme aj víťazstvo. Nie ako čosi, na čo máme nárok, ale ako vzácny dar Božej milosti. Amen.

Modlitba:

Pane Ježiši Kriste, ďakujeme, že sa nám prihováraš.

Odpusť, keď v našej snahe slúžiť Ti väčšmi ako na službu a na cieľ, s ktorým ju konáme - myslíme na seba, na otázku: Čo za to? Odpusť nám všetky zlé motívy, každú túžbu po oslávení seba samých. Zmiluj sa nad nami.

Prosíme daj, nech nám vždy ide o slávu Tvojho mena, nie o seba vyvyšovanie. Odpusť, keď v tom zlyhávame ako jednotlivci, aj ako cirkev.

Ďakujeme Ti za to, že si spravodlivý. Nikoho neuprednostňuješ, nenameral si viac svojim príbuzným, ako zo svojej nesmiernej štedrosti dávaš v hojnosti nám.

Vidíš naše obavy z malosti, poníženosti a pokory.

Nauč nás mať pred očami Teba, Kriste, ktorý si takto žil - v službe, poníženosti a pokore. Daj nech Ťa takého vidíme nielen v nadchádzajúcom pôstnom období, ale aj potom.

Daruj nám milosť nasledovať Tvoj príklad.

Sme vďační, že nad nikým z nás nelámeš palicu, ale počítaš s nami.

Nech je Ti od nás, z našich myšlienok, slov, skutkov, postojov i motívov našich činov vzdávaná česť a sláva teraz až naveky. Amen.

*S použitím: Jiří Mrázek: Markovo evangelium 9 - 6 (vyd. Jan Keřkovský - Mlýn, Jihlava 2019): **Martin Šefranko, evanjelický a. v. farár***